

אוצר חמד

גליון מיוחד מתורתו ומשנתו של
רבינו מרן פוסק הדור הגר"י זילברשטיין שליט"א
יו"ל ע"י מערכת 'דברי חמד' עבור קובץ 'אוצר הפרשה' – פרשת וירא תשפ"ו

תורת חמד – מענייני הפרשה

וְאָקְחָה פֶּת לֶחֶם וְסֻעָדוֹ לִבְכֶּם אַחֵר תֵּעָבְרוּ כִּי עַל כֵּן עָבַרְתֶּם עַל עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ בֵּן תַּעֲשֶׂה פֶּאֶשֶׁר דְּבָרְךָ (יח, ה). נשאלתי באדם המזמין את קרוביו לאכול אצלו בשבת קודש, והם אינם עניים ואינם נזקקים לזה באמת, האם מקיים בזה מצוות הכנסת אורחים, וכמו כן המזמין בחורי ישיבה שיש להם מקום לאכול בישיבה, אולם הם מעדיפים להתארח, האם מקיימים בזה מצוות הכנסת אורחים.

והשבנו בקובץ 'ווי העמודים וחשוקיהם' (גליון כג עמוד פב), שהרי מצאנו במסכת בבא מציעא (דף פו ע"ב), אמר רבי תנחום בר חנילאי, לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם, מלאכי השרת ירדו למטה ואכלו לחם. כלומר שלא ישנה אדם מהמנהג הנהוג במקום שבו הוא נמצא, שהרי כשעלה משה לקבל את התורה, לא אכל שם לחם, כמנהג המלאכים. ואילו מלאכי השרת כשירדו לביתו של אברהם, אכלו לחם כמנהג בני אדם. ומקשה הגמ', ואכלו סלקא דעתך [הרי אין שייכת כלל אכילה אצל מלאכים], אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתו.

ומבואר שלאברהם אבינו הגיעו מלאכים שאינם צריכים לאכול כלל, ורק היו נראים כמי שאכלו ושתו, ואע"פ כן חזינו שקיים מצוות הכנסת אורחים, ועל כל פעולה ופעולה שעשה עבורם קיבל שכר רב, ומשם למדו חז"ל (שבת דף קכז ע"א) שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה, ודוחק לומר שלא קיים אברהם מצות 'הכנסת אורחים' כהלכתה, מאחר ולא היו זקוקים באמת לאכול אצלו.

[והנה בתוס' (ב"מ שם, ד"ה נראין כאוכלין ושותין) כתבו: 'ובסדר אליהו רבה קתני, לא כאותו שאומר נראין כאוכלין ושותין, אלא אוכלין ושותין ממש, מפני כבודו של אברהם, ופליגא אדהכא', עכ"ל. ומבואר שלפי התנודב"א המלאכים אכלו ושתו ממש, ולא רק שהיו נראים כאילו אכלו ושתו. ולפי"ז אתי שפיר שקיים אברהם מצוות הכנסת אורחים אמיתית, שהרי הם אכלו ושתו ממש.]

אמנם נראה שאי"ז שייך לענייננו, שכן גם לפי התנודב"א הרי על פי האמת אין המלאכים צריכים לאכילה ושתיה, ורק עשו כן בפועל משום כבודו של אברהם, ושוב יש ראייה שקיים אברהם מצוות הכנסת אורחים, אע"פ שמעיקרא המלאכים אינם צריכים מצד עצם בריאתם לאכול, ודו"ק].

והיה מקום לחלק ולומר, שהתם אברהם אבינו לא ידע שהם מלאכים, ולכן קיים המצוה. משא"כ באדם המכניס אורחים יודע שבאמת אינם נזקקים לאכול אצלו, אולי אינו מקיים מצוה כ"כ.

אך אי אפשר לומר כן, דאם באמת אין מקיימים בזה מצוה רק כשאין יודעים, הרי זוהי בקשת ירמיה במסכת בבא בתרא (דף ט ע"ב) 'רבש"ע, אפילו בשעה שכופין את יצרון, ומבקשין לעשות צדקה לפניך, הכשילם בבני אדם שאינם מהוגנין, כדי שלא יקבלו עליהן שכר'. וא"כ קשה לומר שהקב"ה הכשיל את אברהם במלאכים, שלגבי מצוות הכנסת אורחים, הם נחשבים 'אינם מהוגנים' לפי שאינם צריכים לאכול, ומשמע שגם כהאי גוונא נחשב כמצוות הכנסת אורחים.

אלא שאין ראייה אלא במקום שהמארח מתכוון למצוה, אבל במקום שלאורחים יש מקום לאכול, והמארח אינו מזמין אלא בשביל שנהנה לסעוד עם עוד אנשים, כגון קרובים שרוצים לעשות 'שבת אחים' גם יחד', מסתבר שאינם מקיימים בזה מצוות הכנסת אורחים.

וראה מה שהרחבנו בזה בקובץ 'ווי העמודים וחשוקיהם' (שם), ולמעשה סיימנו שיש אנשים שיש להם אפשרות לאכול בביתם, אך כשמזמינים אותם הרי שעושים עמם חסד אמיתי שמרגישים מכובדים ומרגישים רצויים, ואם יאכלו לבדם בבית ירגישו צער וכיו"ב, ובזה ודאי שמקיימים בהם מצוות הכנסת אורחים [ואם אין לו כלל מה לאכול, מקיים בזה מצוות צדקה לעניים, יעו"י בגליוני הש"ס עמ"ס שבת (דף קכז ע"א) מש"כ בשם מנהגי מהרי"ל].

וּתְבַט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וְתֵהִי נָצִיב מֶלֶח (יט, כו). ופירש רש"י, במלח חטאה, ובמלח לקתה, אמר לה תני מעט מלח לאורחים הללו, אמרה לו אף המנהג הרע הזה אתה בא להנהיג במקום הזה, עכ"ל. וצ"ב הרי האורחים קיבלו מצות וכו', ורק למלח היא התנגדה, וכי בגלל כך מגיע לה עונש מוות.

ואמנם מצינו במסכת קידושין (דף לא ע"א), תני אבימי בריה דרבי אבהו: יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם, ופרש"י שנענש עליו שמראה לו צרות עין על סעודתו. הרי שהנותן לאביו בצרות עין רואים שנענש על זה. אולם כאן, לא מצינו שאשת לוט נתנה מאכל 'טפל' ובצרות עין.

והנה בפסיקתא זוטרתא (פ' וירא, יט ג) איתא: 'ומצות אפה, באברהם כתיב ועשי עוגות, וכאן ומצות אפה, אשתו של לוט אפילו מלח לא הביאה לפניו, ולפיכך נהיית נציב מלח', יעו"ש. ומשמע שאשתו של לוט לא היתה שותפה לסעודה כלל, ואפילו את המלח שביקש ממנה להביא לא הסכימה, ולכן היה מגיע לה עונש, וכן מבואר בכלי יקר (לעיל יח, ו) שאשת לוט לא היתה שלימה במידת הצדקה שנמשלה למלח, יעו"ש.

ובחשוקי חמד עמ"ס מנחות (דף יח ע"א) הוספנו בזה, על פי מה שנאמר בספר החינוך (מצוה קיט) לגבי מצות מליחת הקרבן, שהמלח מקיים כל דבר, ומציל על ההפסד והריקבון, ובמעשה הקרבן ינצל האדם מההפסד ותשמר נפשו ותשאר קיימת לעד, ע"ש.

והנה נאמר בחגיגה (דף כז ע"א) בזמן שביהמ"ק קיים מזבח מכפר, עכשיו שולחנו של אדם מכפר, וכתבו שם התוס' משום שגדול כח הלגימה. נמצא שאשת לוט שלא נתנה מלח על הקרבן שלה, שהוא הלגימה, היה חסר לה מה שישמור על נפשה שתישאר קיימת, ומידת הדין שלטה אז, ולא היה לה מה שיגן בעדה, ולכן נהפכה לנציב מלח.

וַיֹּאמֶר קָח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְיֶה אֵת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הֶהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים (כב, ב). הנה כתב רבינו הרדב"ז (סימן תרנב), שאדם המוחזק בנבואה ונודע לנו בבירור שהוא נביא, וצווה לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה, חוץ מעבודה זרה, שומעים לו. וכמעשה דאליהו בהר הכרמל, שעבר על 'השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה', ועשה כן לפי שעה כדי להכחיש את נביאי הבעל.

ובהמשך דבריו כתב הרדב"ז, שעלה בדעתו לומר שאין הדברים אמורים אלא במצוות **שבין אדם למקום**, אבל במצוות **שבין אדם לחבירו**, וכגון אם אמר הנביא להרוג את פלוני או עיר פלונית, או לעלות על עיר פלונית ולשלוט שלל ולבוז בז ולגזול ולחמוס אותם כדי לעשות גדר וסייג לתורה (אפילו שאין ב"ד נראה להם לעשות כן אפי' להוראת שעה) – אין שומעין לו.

אך סיים הרדב"ז שחילוק זה אינו נכון, שהרי במסכת סנהדרין (דף צ ע"א) איתא, בכל אם יאמר לך נביא – עבור על דברי תורה, שמע לו, חוץ מלעבודת כוכבים, שאפשר מעמיד לך חמה באמצע הרקיע, אל תשמע לו. ומפורש שבכל המצוות כולם צריכים לשמוע בקול הנביא, ורק בע"ז לא. והטעם הוא, שמי שצווה על המצוות כולם, הוא שצווה ואמר 'אליו תשמעו', וכיון שהוא מצוה לעבור, ויש לו טעם לקיים התורה ושאר מצוותיה, לכן צריכים לשמוע בקולו, יעו"ש.

ובספרנו 'נס להתנוסס' (סימן ו, עמ' 92) כתבנו להעיר, דלכאוף'הו"א של הרדב"ז שרק בדברים שבין אדם למקום שומעים לנביא, אבל לא בדברים שבין אדם לחבירו, ולכן אין שומעים לנביא הבא בדבר ה' לומר להרוג את פלוני, צ"ע על זה מהמבואר בפרשתנו כאן לגבי עקידת יצחק.

דהנה במסכת סנהדרין (דף פט ע"א) תנן, דנביא השקר שנידון בחנק, זהו המתנבא מה שלא שמע, והמתנבא מה שלא נאמר לו (אע"פ שנאמר לנביא אחר), ומיתתו בידי אדם ע"י בית דין. אבל נביא הכובש את נבואתו ונמנע מלאומרה, **והמוותר על דברי נביא** – כלומר, שמזלזל בדברי הנביא ואינו חושש לקיים מה שאמר לו, וכן נביא שעבר על דברי עצמו (שלא קיים מה שנאמר לו בנבואה) – מיתתו בידי שמים.

והגמ' שם (דף פט ע"ב) מביאה דוגמאות מן המקרא למוותר על דברי נביא, כגון חבירו של מיכה הנביא, שנאמר (מלכים א, כ לה) 'ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר ה': הכיני נא, וימאן האיש להכותו' וכו'. ולאחר מכן מקשה הגמרא, לגבי המוותר על דברי נביא שחייב מיתה ביד"ש, מנא ידע דאיכענש – כלומר, מנין יודע אדם זה שהנביא שציווה אותו הוא נביא אמת, שיענש מן השמים כשעובר על דבריו, והרי יתכן שעושה כן מפני שסבור שנביא שקר הוא. ומשיבה הגמ', שנתן לו הנביא אות, והראה לו בכך שנביא אמת הוא.

ושוב מקשה הגמ', והרי מיכה דלא יהיב ליה לרעהו אות כשצווה אותו להכותו, ואעפ"כ נענש אותו אדם כשעבר על דברי מיכה. ומשיבה הגמ', היכא דמוחזק לנו שהוא אדם צדיק ונביא אמת, שאני, שאז חייבים לשמוע בקולו גם מבלי שיתן אות, ולכן היה רעהו של מיכה חייב לשמוע בקולו. **דאי לא תימא הכי, אברהם בהר המוריה היכי שמע ליה יצחק**, אליהו בהר הכרמל היכי סמכי עליה ועבדי שחוטי חוץ, **אלא היכא דמוחזק שאני**. כלומר, שאברהם רצה להקריב את יצחק בנו בהר המוריה, איך שמע לו יצחק והאמין לדבריו, וכדפירש רש"י 'היכי שמע ליה יצחק. שהוא דבר אמת מה שלא נאמר לשום אדם להקריב את בנו'. אלא ע"כ שאדם המוחזק כנביא אמת, אין הוא צריך ליתן אות כדי לאמת את דבריו.

הרי דגם כשמצוה הנביא בדבר ה' לרצוח חייב לשמוע לו, אע"פ שהוא במצוות שבין אדם לחבירו, דומיא דאליהו בהר הכרמל, והגמרא עצמה מדמי לה להדדי, ומאי מספקא ליה לרדב"ז.

ושמעתי ממו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל לתרץ, דעקידה של יצחק לא נחשבת להריגה כי אם קרבן, ואין זה בגדר שפיכות דמים, ודברי הרדב"ז אמורים כשהנביא אומר להרוג את פלוני או עיר פלונית כדי לעשות גדר וסייג לתורה, דזה נחשב שפיכות דמים ורציחה לתועלת, אבל בהקרבנו של יצחק אבינו לקרבן, אמר אברהם אבינו שנתחדש לו קרבן חדש להעלות את בנו לקרבן לה', בבחינת 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך', ודבר זה לא נחשב כעבירה על מצוות בין אדם לחבירו, דמאחר ונאמר לו בנבואה שקיימת מצוה כזו, שוב ההקרה דומה להנחת תפילין.

[והבנתי מתוך דברי מו"ח צוק"ל, שהמלך מישע ששחט את בנו לשם השי"ת לשיטה אחת, יעויין ברד"ק (מלכים ב, ג כז), והדבר גרם קטרוג על עם ישראל, סיבת הקטרוג נבעה מכך שהוא לפי טעותו לא הרג ושפך דם אלא הקריב קרבן, והשי"ת השיב שלא עלה כלל על דעתו מין קרבן כזה].

מעשה חמד – מהנעשה והנשמע בבית מרן שליט"א

עוצו עצה ותופר: עצרת 'זעקת התורה' נגד גזירת הגיוס, במחיצת מרן רבינו שליט"א
מדוע לא רצה רבינו בתחילה להיכנס לחדר המפואר בבית המלון? | מדוע התפלל רבינו תפילת מנחה קודם העצרת, ולא בעצרת עצמה 'ברוב עם'? | האם בפועל בירך רבינו ברכת 'חכם הרזים'? | ומה שורר רבינו ברכב בחזור מהעצרת הגדולה? | כל סדר יומו המלא של רבינו במלון 'ירמיהו 33', והנהגות קדשו ביום העצרת הגדולה, לפניכם:

מרן רבינו שליט"א יצא בשעות הבוקר המוקדמות מביתו ברמת אלחנן, בכדי להשתתף בעצרת הרבבות נגד גזירת הגיוס.

בדרך הלוך, סיפר רבינו למקורביו, כי יום קודם לכן חתם על 'קול קורא' בו כתבו מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א כי **על כל אחד ואחד לזעוק ולהתפלל ולבקש על הגאולה השלימה**, במעמד הנשגב הזה שבו יתקבצו מאות אלפי בנ"י בשערי עיה"ק ירושלים

תובב"א, שהרי עי"ו יפתרו בעז"ה כל הצרות כולם, ולא יצטרכו לערוך עוד עצרות תפילה וזעקה נגד כל מיני גזירות שונות ומשונות, שהם חלק מחבלי משיח.

- בין הדברים העיר רבינו בנוסח התפילה, בקדושה דתפילת שחרית בשב"ק, שאומרים 'ממקומך מלכינו תופיע ותמלוך עלינו, כי **מחכים אנחנו לך**', איך תקנו חז"ל נוסח זה לכל ישראל, הרי ישנם עשירים מופלגים ששקועים בתאוות והבלי העוה"ז, והם אינם מחכים לביאת המשיח, שהרי מדמים בעצמם כי טוב להם מצבם הנוכחי, ומעדיפים להרוויח עוד עסקה גדולה ועוד אלפי זהב וכסף, ולכאן' כשהם אומרים כן, הרי הם דוברי שקרים.

וביאר רבינו עפ"ד הרמב"ם (פ"ב מהל' גירושין ה"כ) דמי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו, ולא רצה לגרש, ב"ד מכין אותו עד שיאמר 'רוצה אני' ויכתוב גט והגט כשר, ולכאורה הרי אונסין אותו לומר 'רוצה אני', וביאר הרמב"ם: 'אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה, והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו... אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר והוא רוצה להיות מישראל, ורוצה לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו, עכ"ל קדשו של הרמב"ם.

והכ"נ כל איש ישראל בתוך שורש נשמתו רוצה וחושק בביאת משיח צדקנו ולגאולה השלימה, ורק היצה"ר משכיח ממנו רצון זה ע"י תאוות שונות, אבל באמת בתוך תוכו שפיר קאמר 'כי מחכים אנחנו לך'.

- עוד דיבר רבינו עם מקורביו במהלך הנסיעה הלך, אודות הטענות שעולות שוב ושוב מדוע בני התורה והישיבות לא מתגיסים לצבא, והקריא רבינו את לשון הרמב"ם (פי"ג מהל' שמיטה ויובל ה"ב): 'ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו, מפני שהובדל לעבוד את ה' לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנאמר וכו'... לפיכך הובדלו מדרכי העולם, לא עורכין מלחמה כשאר ישראל וכו', אלא הם חיל השם וכו'.

ושוב כתב הרמב"ם (הי"ג): '**ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבודו לדעה את ה'**, והלך ישר כמו שעשהו האלוקים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים וכו'.

וסיים רבינו ואמר: 'הרי מפורש ברמב"ם תשובה לכל הטענות, כי אנחנו, בני התורה, האברכים ובני הישיבות, כמו שבט לוי, שאינו יוצא ואינו עורך מלחמה כשאר ישראל, ואנחנו המגינים האמיתיים!'.]

- סמוך לשעה 10:00 בבוקר הגיע רבינו למלון המפואר 'ירמיהו 33', שם שהו מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א עד תחילת העצרת, ועד בכלל. מיד בכניסתו למלון, פגש את הרב לופליאנסקי שליט"א, בנו של איש החסד הרב אורי לופליאנסקי שליט"א, יו"ר ארגון יד שרה (שהמלון עומד תחת בעלותם), ובירכו בחום על הכנסת האורחים האדיבה.

רבינו נכנס לחדר שהוקצה עבורו בקומה השלישית, ומיד בכניסתו אמר בכאב לב לחתנו הגאון רבי אליעזר רוט שליט"א שהתלווה עמו למסע: '**איני יודע איך בכלל מותר לי להיות בכזה מלון מפואר, בשעה שבני ישיבות עצורים בבית הכלא כאחרוני הפושעים!?!...**

רק לאחר דקות ארוכות התרצה רבינו להישאר בחדרו, לאחר שהודגש בפניו את גודל התועלת בשהיה מוקדמת באיזור העצרת, בכדי למנוע פקקים ועיכובים שונים ומשונים - 'טובת הבחורים היא שהרב ישהה כאן, ויצבור כח לקראת עצרת הענק, ושהרב יוכל להתפלל ולזעוק להשי"ת שתבטל רוע הגזירה', שכנעוהו מקורביו.

- לאחר מנוחה קצרה מיד שקע בתלמודו בעומק העיון, כאשר במשך הבוקר מצטרפים נכדיו ותלמידיו לסדר לימוד סוער במיוחד. לקראת הצהריים, נכנסו ובאו לחדרו של רבינו רבנים וראשי ישיבות רבים, שהתארחו אף הם במלון, וניצלו את ההזדמנות להיכנס לעצה וברכה מרבינו הגדול שליט"א. כאשר בין לבין השיב רבינו על שאלות רבות שהופנו אליו מרחבי העולם, וכן על סדרת שאלות שהגיעה מלונדון הרחוקה, מהגרא"ד הלוי דונר שליט"א, ועוד.

בין הנכנסים, היה אחיינו של רבינו, הגאון הגדול רבי **שרגא שטינמן** שליט"א, אשר שוחח והתייעץ עם רבינו דקות ארוכות בענייני השעה, ולאחר מכן אף התברך מרבינו בחמימות.

- לאחר מכן יצא רבינו מחוץ לחדרו, לתפילת מנחה יחד עם מרן ראש הישיבה הגרמ"ה הירש שליט"א והגאון הגדול ר"ש **שטינמן** שליט"א, יחד עם כל קהל המלווים. מיד לאחר תפילת מנחה, הורה רבינו לש"ץ לומר כמה פרקי תהילים, לישועת הכלל והפרט, כאשר לאחר מכן שוחח עם מרן הגרמ"ה שליט"א על הקידוש שם שמים הגדול שיש בעצרת מיוחדת זו.

[לרבים השואלים, מדוע התפלל רבינו תפילת מנחה לפני העצרת, והרי בגליון 'דברי חמד' (פ' לך לך תשפ"ו) הובא מה שפסק כי מעלת '**ברוב עם הדרת מלך**' עדיף מזריזין מקדימין, באופן שבלאו הכי מתעתד לילך למקום ריבוי העם. ביאר רבינו את טעם הנהגתו, היות וחשש שמא בעת העצרת עצמה יהיו טירדות ומניעות (ובפרט ע"ג במת הרבנים) שלא יוכל לכוין כדבעי בשמו"ע, על כן

באופן זה בודאי עדיף להתפלל לפני כן ברוגע ובשלווה, באופן שיוכל לכוין כדבעי, כי עיקר התפילה היא הכוונה, כידוע].

בשעה 14:30 ירד רבינו במלוא הדרו לבימת העצרת, שם ישבו מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, ביניהם: רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ב פוברסקי שליט"א, מרן ראש הישיבה הגר"מ הירש שליט"א, מרן ראש הישיבה הגר"צ דרבקין שליט"א, מרן הגר"י אזרחי שליט"א, והגאונים הגדולים: רבי יהושע אייכשנטיין שליט"א, רבי דוד כהן שליט"א, רבי שרגא שטיינמן שליט"א, רבי חיים פיינשטיין שליט"א, רבי איתמר גרבוז שליט"א, רבי ישראל בונים שרייבר שליט"א, רבי חיים פרץ ברמן שליט"א, רבי יוסף אפרתי שליט"א, כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, כ"ק האדמו"ר ממורז'ין שליט"א, ועוד...

מיד בתחילת העצרת, כשישב רבינו על בימת הכבוד מול המוני בית ישראל, פנה הגאון הגדול

רבי שרגא שטיינמן שליט"א לרבינו ושאלו האם ניתן לברך ברכת 'חכם הרזים', רבינו השיב לו כי יש להמתין לשמוע את הנתונים ממארגני העצרת, כמה משתתפים בעצרת ע"פ ההערכות.

למעשה לקראת סוף העצרת, אמר רבינו כי חושש הוא לברך, מאחר והנתונים לא היו ברורים דיו כמה משתתפים יש בעצרת (גם ע"פ אומדנא הדבר לא היה ברור), ובפרט כששמע שדעתו של רשכבה"ג רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ד לנדו שליט"א היתה שלא לברך מספק, לכן לא בירך רבינו בפועל.

במהלך עצרת התפילה עצמה, היה ניכר על רבינו ההתרגשות הגדולה, ופעמים רבות הוזיל דמעות מליבו הטהור בעת ששפך צקון ליבו לאבינו שבשמים, שיחוס וירחם על בני התורה, שיוכלו להמשיך לשקוד בתורה הקדושה, ללא שום הפרעות ח"ו.

לאחר מכן כשיצא רבינו מהעצרת, ניגש שלוחא דרבנן חה"כ הרב משה גפני להתברך מרבינו, שאמר לו 'שתמשיכו, וויטער, להגדיל תורה ולהאדירה'.

כששמע רבינו על הטרגדיה בפטירת הבחור בסוף העצרת, הצטער רבינו צער רב, ובהגיעו לחדר לאחר סיום העצרת, פרץ בבכי מר. וגם לאחר ששמע כי הבחור שלח יד בנפשו, הצטער רבינו צער רב, ובפרט כששמע כי חבריו כתבו מכתב נורא מתוך שברון לב בו כתבו כי הם פגעו בו והעליבוהו לפני ימים ספורים, רבינו הגיב בצער ואמר 'חיים ומוות ביד הלשון'!

לאחר מכן פנה רבינו לחדרו והמשיך בלימודו, ולאחר מכן בהגיע זמן מעריב התפלל מעריב בביהכ"נ של המלון, ומיד לאחר מכן נכנס לרכבו, כאשר בדרך חזור התבטא באזני מקורביו 'היה בירושלים מעמד קידוש שם שמים נפלא מאד', ולאחר מכן במשך דקות ארוכות שר רבינו לעצמו ברכה את הניגון על הפסוק 'עוצו עיצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל', כאשר ביקש ממלווי להצטרף לשירת-התפילה שבקעה מעומקא דליבא, ופתחה שערי שמים. מיד לאחר מכן שב למעונו להמשך הרבצת התורה וקבלת הקהל, ועניית התשובות בהלכה לרבבות אלפי ישראל.

אחודה נא חידה:

איך יתכן שיש בביהכ"נ כהן ולוי, ומ"מ אדם אחד עולה לכל העליות?

(התשובה לחידה אי"ה בגליון הבא, החידה באדיבות ידידינו הרב ארז חזני שליט"א)

תשובה לחידה מגליון קודם: איך יתכן שגדול העושה מעשה – פסול, ואילו קטן העושהו – כשר?

תשובה. נכרי גדול הכותב גט – פסול, גם כשישראל גדול עומד על גביו, ואילו נכרי קטן הכותב גט, וגדול עומד על גביו, הגט כשר, וכמבואר ברש"י במסכת גיטין (דף כג ע"א), דעכו"ם לדעתיה דנפשיה עבד, ופירש"י דהא גדול הוא ויש בו דעת, ואע"פ שזה אמר לו כן [שיכתוב לשמו], שמא הוא גמר בלבו לשם אחר, אבל קטן אין בו דעת אלא למה שזה מצווה. ובמהר"ם שיי"ק שם דייק דבנכרי קטן וישראל עומד ע"ג הגט כשר, דלא שייך לומר בו דעביד אדעתיה דנפשיה. ועפ"י תירץ את קושיית התוס' שם דלר"י דבעי מילה לשמה, איך מתיר לעכו"ם למול, ולהנ"ל אינו קשה, דמיירי בעכו"ם קטן, שישראל עומד ע"ג, ועביד לדעתיה דישאל. [אמנם במאירי מבואר דאף נכרי קטן, שישראל עומד ע"ג, פסול לכתוב גט, משום שלא חילקו חכמים, וראה בשו"ת אגרות משה (אה"ע ח"ב סימן כ) מה שביאר דלא לייתי לאיחלופי בגוי גדול, וראה מש"כ בזה בחשוקי חמד עמ"ס גיטין (שם, עמ' קסט)].

מערכת דברי חמד: a0527642209@gmail.com - ניתן להאזין לפסקי הלכה המתערכנים ממרן שליט"א בקו שיח יצחק: 03-3130582

לקבלת הקובץ השבועי המלא 'אוצר הפרשה': a169258235@gmail.com